

Dendrokronologisk undersøgelse af beboelseshus fra Mørli, Omland, gnr/bnr 16/7, Flekkefjord kommune, Vest-Agder, Norge

af
Orla Hylleberg Eriksen

NORGE

Omland “Hydra 16”

Gnr./Bnr.: 16/7

Flekkefjord kommune

Undersøgelse af træ fra bygning

Koordinater: (WGS84) 58.24006°N/6.54824°E

Formål: Datering og opbygning af grundkurve.

Indsendt af Fylkeskonservatoren i Vest-Agder.

Indsamling af prøver: Helge Paulsen, Christoffer Christensen, Claudia Baittinger og Inger Vågen, 02/06-2014.

Laboratorieundersøgelse: Johanna Hallmann.

Rapport udarbejdet: Juli 2016.

NNU j.nr.: A9349

Publicering:

Med mindre andet er aftalt kan resultatet frit anvendes med henvisning til NNU rapport 51, 2016 af Orla Hylleberg Eriksen. Kontakt evt.

laboratoriet for hjælp og yderligere oplysninger (dendro@natmus.dk).

Rapporten kan downloades fra hjemmesiden www.nnu.dk, (eller mirror-site nnuweb.dk) under Dendrokronologi, Rapporter.

Beboelsehus i to etager

11 prøver af fyr (*Pinus sylvestris*) er undersøgt (en 12. prøve, nummereret 7, mangler). Prøverne er udtaget som “udsavede trekanter” og boreprøver (se forside). Der er splintved bevaret på to af prøverne, men splintved kan være vanskelig at erkende på fyrretræ. Der er således stor sandsynlighed for, at der er splintved på nogle af de andre prøver. Ni prøver er dateret. Årringskurverne fra to af prøverne (N2950059 og N2950069) har så stor lighed med hinanden, at prøverne formentlig stammer fra samme træ. Kurverne er sammenregnet til en trækurve (N295T001) på 64 år, som dækker perioden 1716-1779.

Prøverne er udtaget fra to steder i bygningen. Dørkarmen i entréen blev fjernet, men der var alligevel ikke mulighed for at udtage prøver der.

Prøvetagerne har bemærket, at bjælkerne, som prøverne er udtaget fra, har en runding, som indikerer, at der formentlig ikke mangler mange år til barkkanten.

Bagindgang, vestvæg

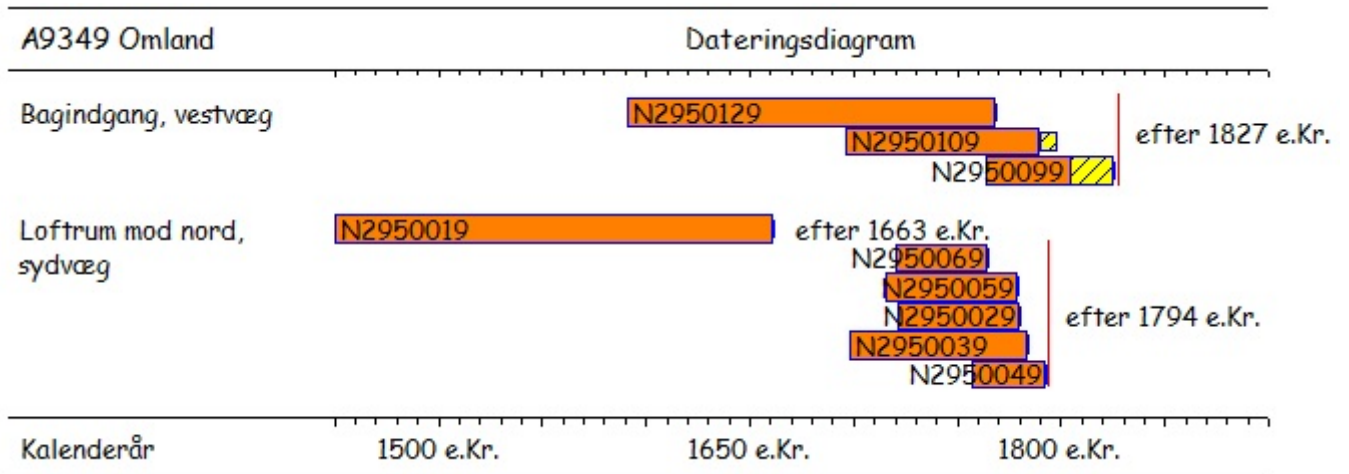
Fire prøver er undersøgt, tre er dateret. Yngste fuldstændig bevarede årring på N2950099 er dannet i 1826 (prøven omfatter 22 splintårringe). Træet, som prøven kommer fra, er fældet *efter* 1827 e.Kr.

Tolkning: Denne datering kan også gælde for de andre daterede prøver i denne gruppe.

Loftrum mod nord, sydvæg

Syv prøver er undersøgt, seks er dateret. Ingen af prøverne har splintved bevaret. Yngste fuldstændig bevarede årring på N2950049 er dannet i 1793. Træet, som prøven kommer fra, er fældet *efter* ca. 1794 e.Kr.

Tolkning: denne datering kan også gælde for de andre daterede prøver fra denne gruppe med undtagelse af prøve N2950019, hvor yngste fuldstændig bevarede årring er dannet i 1662. Træet, som prøven kommer fra, er fældet *efter* 1663 e.Kr.

Kurverne fra de daterede prøver er sammenregnet til en middelkurve (N295M007) på 377 år, som dækker perioden 1450-1826 e.Kr.

A9349 Omland "Hydra 16" - synkroniseringer med referencekurver	
	N295M007
Aust-Agder, nomk0803	5.82
Norge, supersyd	7.93
Vest-Agder med Aaseral, VA_2011_3	6.50
Vest-Agder minus Aaseral, Vest-Agder2	5.64
Aaseral, Aaseral2	6.11

A9349 Omland "Hidra 16", Norge - Katalog								
Unders nr.	Beskrivelse	År	Marv	Splint	Slutring	Synkron position	Fældning	Bem.
	Loftsrum mod nord, sydvæg							
N2950019	Stokk 1 over gulv	213	1-2 cm	nej	H1	1450-1662	efter 1663	
N2950029	Stokk 2 over gulv	60	1-2 cm	nej	H1	1721-1780	efter 1781	
N2950039	Stokk 3 over gulv	87	ja	nej	H1	1698-1784	efter 1785	
N2950049	Stokk 4 over gulv	37	1 cm	nej	H1	1757-1793	efter 1794	
N2950059	Stokk 5 over gulv	64	ja	nej	H1	1716-1779	se N295T001	
N2950069	Stokk 6 over gulv	46	ja	nej	H1	1720-1765	se N295T001	
N2950089	Stokk 8 over gulv	95	1 cm	nej	H1		ikke dateret	
N295T001	Trækurve af 59+69	64	ja	nej	H1	1716-1779	efter 1780	
	Væg mod vest, bagindgang							
N2950099	Stokk 2 over gulv	63	?	22 år	S1	1764-1826	efter 1827	
N2950109	Stokk 4 over gulv	95	1 cm	H/S	S9	1696-1790	efter 1799	
N2950119	Stokk 6 over gulv	61	?	nej	H1		ikke dateret	
N2950129	Stokk 8 over gulv	179	ja	nej	H1	1591-1769	efter 1770	
<small>Tegnforklaring: B - bark. W - waldkante (barkring). vf - vinterfældning. sf - somm117erfældning. Hx - Heartwood (kerneved) x = antal. Sx - Sapwood (splintved) x = antal. Hx og Sx angiver årringe, som ikke er inkluderet i rubrikkerne År og Splint. H/S angiver Heartwood/Sapwood grænse.</small>								

Splintstatistikker:

Fyrretræ: 40-80 år.

For *t*-værdier se Baillie & Pilcher, 1973.